

Rääkkylän kunnan lausunto pelastustoimen palvelutasopäätöksestä vuosille 2024-2027

Kunnanhallitus 25.09.2023 § 118
161/00.04.01/2023

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen turvallisuuden ja varautumisen lautakunta on 29.8.2023 lähettämässään kirjeessä pyytänyt pelastustoimen palvelutasopäätöksestä vuosille 2024-2027 lausunnot aluehallintovirastolta ja Pohjois-Karjalan kunnilta 29.9.2023 mennessä.

Palvelutasopäätöksessä määritellään siitä, kuinka hyvinvointialue järjestää pelastustoimelle kuuluvat lakisääteiset ja muut palvelutasopäätöksessä sovitut tehtävät alueellaan.

Pelastuslaitoksen tulee huolehtia alueellaan:

1. Pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen, varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja niiden seurausten rajoittamisesta.
2. Pelastustoimen valvontatehtävistä, joilla tarkoitetaan esimerkiksi valvontakäyntejä, asiakirjavalvontaa, poistumisturvallisuus selvitysten arviointia sekä neuvontaa ja muuta turvallisuusviestintää. Valvontaan liittyy myös viranomaisten välinen yhteistyö yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.
3. Väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteesta sekä niihin tarvittavasta hälytysjärjestelmästä.
4. Pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä, jollaisia ovat esimerkiksi erilaiset tulipalot, liikenneonnettomuudet ja vahingontorjuntatehtävät sekä toiminta ihmisten ja eläinten pelastamiseksi.
5. Huolehtia ensihoitopalveluun kuuluvia tehtävistä siten kuin hyvinvointialue siitä päättää.
6. Osallistua 38 §:ssä tarkoitettuun pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämään valmiuden ylläpitoon.
7. Huolehtia muistakin muussa laissa hyvinvointialueen pelastustoimelle ja pelastusviranomaiselle säädettyistä tehtävistä.

Palvelutasopäätöstä tehtäessä on huomioitava kansallisesti merkittävät riskit, selvitettävä alueella esiintyvät uhkat ja arvioitava niistä aiheutuvat riskit, määriteltävä toiminnan tavoitteet, niihin käytettävät voimavarat, tuotettavat palvelut ja niiden tason.

Palvelutasopäätöksessä on otettava huomioon myös pelastustoimen järjestämislain (613/2021) 8 §:ssä tarkoitetut valtioneuvoston vahvistamat valtakunnalliset strategiset tavoitteet. Pelastuslaitoksen tavoitteiden määrittelyssä on huomioitu myös hyvinvointialueen strategia. Pelastuslaitos sitoutuu toiminnassaan sekä hyvinvointialueen että kansallisiin pelastustoimen tavoitteisiin ja arvoihin.

Palvelutasopäätöksen tulee sisältää suunnitelma palvelutason kehittamisestä.

Hyvinvointialueen aluevaltuusto päättää pelastustoimen palvelutasosta.

Pelastustoimelle ja Pohjois-Karjalan pelastuslaitokselle asetetaan palvelutasokaudelle seuraavat painopisteet:

1. Pelastusasemat tarjoavat turvallisuuden lähipalveluja monipuolisesti.
2. Parannamme kiireellisen avun saatavuutta ensihoito- ja pelastustehtävissä lakisääteiselle tasolle.
3. Tiivistämme yhteistyötä hyvinvointialueen muiden toimijoiden kanssa.
4. Tuemme ihmisten auttamiskykyä ja turvallisten elin- ja työympäristöjen muodostumista.
5. Vahvistamme maakunnallista varautumista sekä varmistamme valmiuden väestönsuojelutehtävien hoitamiseen.
6. Kiinnitymme osaksi hyvinvointialuetta ja kansallista pelastustoimea.
7. Varmistamme pelastuslaitoksen henkilöstön osaamisen, hyvinvoinnin, sitoutumisen ja riittävyyden.

Pelastustoimen lakisääteisten tehtävien hoitamiseen varaudutaan kaikissa oloissa ja turvallisuustilanteissa. Pelastustoimen lakisääteiset päätehtäväryhmät ovat:

1. Hälytystoiminta
2. Onnettomuuksien ehkäisy
3. Kemikaali- ja räjähdevalvonta
4. Varautuminen ja väestönsuojelu

Pelastuslain edellyttämien palvelujen lisäksi pelastuslaitos tuottaa ensihoitopalveluja osana hyvinvointialueen organisaatiota. Ensihoitopalveluiden määrästä, laadusta ja voimavaroista päätetään ensihoidon palvelutasopäätöksessä.

Pohjois-Karjalassa on varautumisen yhteensovittamiseksi perustettu Pohjois-Karjalan varautumisen rakenteet; Pohjois-Karjalan valmiusfoorumi, valmiussihteeristö sekä paikalliset valmiusryhmät. Rakenteiden tehtävänä on yhteensovittaa ja kehittää turvallisuutta sekä varautumista väestönsuojelutilanteisiin. Pelastuslaitos osallistuu kiinteästi varautumisen rakenteiden työskentelyyn, jossa keskeiset suunnitelmat yhteensovitetaan.

Kuntien valmiussuunnittelua tuetaan hyvinvointialueen ja kuntien välissä yhteistoimintasopimuksessa määritellyllä tavalla. Pelastuslaitoksen ja kuntien välistä yhteistyötä tehdään Pohjois-Karjalan varautumisen rakenteiden kautta.

Tulevan palvelutasopäätöskauden aikana pelastustoimen toimintavalmiuden perusrakenteiden kehittämistä jatketaan, että se saadaan vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä. Keskeiset tunnistetut muutokset ja niiden vaikutukset pelastuslaitoksen toimintaan ovat:

1. Henkilöstön saatavuuden heikentyminen edellyttää pelastuslaitoksen toiminnan ja rakenteiden muuttamista siten, että henkilöstöresurssia käytetään nykyistä tarkemmin osaamisen ja kelpoisuuden mukaisissa tehtävissä. Muutos toteutetaan vähentämällä pelastushenkilöstön osuutta ensihoitopalvelusta purkamalla moniammatillista toimintaa.
2. Pelastustoiminnan toimintavalmiuden runkoa on vahvistettava toimintavalmiuden puutteiden korjaamiseksi ja varallaolosta on pääosin luovuttava kiireellisen toiminnan varmistamisessa. Muutos toteutetaan perustamalla päivystäviä pelastusasemia

toimintavalmiuden rungoksi alueellisesti ja seudullisesti järkevillä tavoilla sekä tukemalla sivutoimisen pelastushenkilöstön toimintaedellytysten säilymistä muutoksen yhteydessä.

3. Pelastuslaitos on varautunut toimintansa hoitamiseen yhteiskunnan normaaliolojen häiriötilanteissa, poikkeusoloissa ja väestösuojelutilanteissa riittävin suunnitelmin ja etukäteen tapahtuvin valmisteluin.

Palvelutasopäätöksessä on esitetty asetuksen edellyttämällä tavalla kehittämiskohteet, joita asetetun palvelutason toteuttaminen vaatii. Kehittämiskohteet ovat pääosin samat, jotka on käsitelty ja hyväksytty palvelutasopäätöskäsittelyssä syksyllä 2022.

Kehittämiskohteet nostavat pelastustoimen kustannuksia 2,5 milj. euroa koko palvelutasopäätöskaudella ja vuoden 2024 osuus on 1,0 milj. euroa.

Valmistelija ja lisätiedot: kunnanjohtaja Esko Rautiainen, puhelin 040 105 3001 tai sähköpostitse esko.rautiainen(at)raakkyla.fi

Päätösehdotus

Kunnanhallitus antaa pelastustoimen palvelutasopäätöksestä vuosille 2024-2027 Rääkkylän kunnan puolesta seuraavanlaisen lausunnon:

- pelastustoimelle ja Pohjois-Karjalan pelastuslaitokselle asetettut palvelutasokauden painopisteet on valittu oikein ja ne tukevat alueen turvallisuutta ja ihmisten hyvinvointia riittävällä tavalla.
- henkilöstön saatavuuden heikentyminen ja talouden kiristyminen ei saa aiheuttaa sitä, että reuna-alueen palvelutasoa ja siellä asuvien asukkaiden turvallisuutta heikennetään keskusta-alueiden hyväksi.
- palvelutasoa määriteltäessä on huomioon otettava alueen runsas vapaa- ja kausiasujien määrä.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.